Центральний резервний фонд

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Витоки в колоніальній дискусії про забезпечення в старості

Центральний резервний фонд (Central Provident Fund, CPF) виріс із дискусії початку 1950-х років про те, як забезпечити працівників у старості. 22 травня 1951 року Тан Чай Ченг (Tan Chye Cheng) від Прогресивної партії вніс до Законодавчої ради законопроєкт про обов'язковий центральний резервний фонд для всіх найманих працівників. За ним працівники із заробітком від 100 доларів на місяць і їхні роботодавці мали б сплачувати кожен по 5 % заробітної плати. Комісія з пенсійного забезпечення, яку губернатор скликав того ж місяця, у доповіді лютого 1952 року рекомендувала пенсійну схему. 17 червня 1952 року Законодавча рада відхилила пенсійну пропозицію на користь резервного фонду. Змінений законопроєкт ухвалили 24 листопада 1953 року.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Два джерела наводять різні дати кінця 1953 року — імовірно, тому що одне фіксує голосування, а інше завершення роботи над ордонансом.[1]

Вибір між пенсією та резервним фондом був вибором між двома філософіями. Пенсія обіцяє визначений дохід і розподіляє ризик між поколіннями. Резервний фонд зараховує внески кожного учасника на індивідуальний рахунок, тож працівник отримує те, що для нього накопичено. Сідні Кейн (Sydney Caine), який очолював колоніальний комітет із мінімальних стандартів життєвого рівня, 1957 року назвав схему «по суті обов'язковим заощадженням, а не соціальним страхуванням». В історії CPF 2025 року зазначено, що пенсійний план приніс би працівникам користь уже за кілька років. Резервний фонд, натомість, мав забезпечити достатні суми на пенсію лише через п'ятнадцять — двадцять років.[2]

Початок був важким. Фонд мав відкритися 1 травня 1955 року, але за три дні до цієї дати міністр праці та соціального забезпечення Лім Ю Хок (Lim Yew Hock) оголосив про відтермінування. Законодавці критикували тягар внесків для працівників, чия зарплата ледве покривала базові потреби. Законопроєкт про зміни, ухвалений 29 червня 1955 року, звільнив працівників із заробітком менше 200 доларів від власного внеску, тоді як їхні роботодавці й далі платили. Фонд почав роботу 1 липня 1955 року. До вересня 1955 року Рада CPF отримала понад 1,5 млн доларів внесків, а зареєструвалися 160 000 працівників і 12 900 роботодавців.[3]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Від пенсійних заощаджень до власного житла й охорони здоров'я

Уряди Партії народної дії успадкували Фонд і перетворили його. Вирішальний крок відбувся у вересні 1968 року, коли Схема державного житла дозволила учасникам купувати на свої заощадження квартири в Ради житлового будівництва та розвитку (Housing and Development Board).[4] Житло перетворило абстрактний пенсійний рахунок на видимий актив. Внески працівника тепер сплачували платежі за дім. Це дало схемі популярність, якої їй бракувало в 1950-х, і прив'язало заощадження домогосподарств до національної програми власного житла, описаної в розділі C.III.

Далі схема розрослася в систему, що покриває більшість потреб, які інші держави загального добробуту задовольняють через податки й соціальне страхування. 1981 року додалася приватна житлова нерухомість. Рахунок Medisave для лікарняних витрат запрацював 1984 року, Схема мінімальної суми (Minimum Sum Scheme) для пенсії — 1987 року, а Інвестиційна схема CPF, що дозволила учасникам вкладати частину залишків у схвалені продукти, — 1986 року. Мінімальна сума становила S$30 000 у 1987 році та S$148 000 у 2013 році. 2009 року з'явилася національна схема ануїтетів CPF LIFE. З 1 січня 2025 року розширена пенсійна сума (Enhanced Retirement Sum) — найбільша сума, яку учасник може відкласти на пенсійні виплати, — дорівнює чотирьом базовим пенсійним сумам (Basic Retirement Sum), тобто 426 000 доларів на той рік.[5]

Лі Куан Ю згодом пояснив, чому його уряд віддав перевагу резервному фонду перед європейською державою загального добробуту. У мемуарах він написав: «ми вирішили уникнути цієї виснажливої системи». Висновок він сформулював так: «CPF

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

створив інше суспільство».[6] Це твердження настільки ж політичне, наскільки економічне. Система індивідуальних рахунків робить кожне домогосподарство відповідальним за власне забезпечення. Водночас вона дає державі великий і передбачуваний потік внутрішніх заощаджень.

Ставки внесків як інструмент економічної політики

Ставки внесків були одним із найпотужніших важелів економічної політики Сінгапуру. З 1955 по 1967 рік роботодавці й працівники сплачували по 5 % заробітної плати. Сукупна ставка зросла до 13 % у 1968 році, 30 % у 1974 році та 42,5 % у 1981 році. Пікових 50 % вона досягла в 1984 і 1985 роках, коли роботодавці й працівники платили по 25 %.[7] Заощадження такого масштабу фінансували житло й дали уряду гарантований внутрішній ринок для його боргу. Вони також стримували споживання в період швидкого зростання економіки.

Той самий інструмент слугував для скорочення витрат під час рецесій. 1986 року, після рецесії 1985 року, частку роботодавця знизили з 25 до 10 %, а загальну ставку — з 50 до 35 %.[8] Під час Азійської фінансової кризи, яку розглядає розділ D.III, ставку роботодавця 1999 року знову зменшили до 10 %, тож загальна становила 30 %. Зниження скоротило витрати на робочу силу без зменшення зарплати «на руки» і стало моделлю антикризового управління, яку можна скасувати, щойно повернеться зростання.

Відтоді ставки поетапно відновлювали. Для працівників віком до 55 років включно загальний внесок нині становить 37 %, з яких роботодавець сплачує 17 %, а працівник 20 %. Місячна межа

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

звичайної заробітної плати, з якої сплачують внески, 1 січня 2026 року зросла до 8000 доларів.[9] Для старших працівників ставки нижчі й поступово зростають, щоб схема підтримувала довше трудове життя.

Спеціальні сінгапурські державні цінні папери

Спосіб інвестування заощаджень CPF має ключове значення для відносин між Фондом і резервами. Рада CPF вкладає залишки учасників у Спеціальні сінгапурські державні цінні папери (Special Singapore Government Securities, SSGS), які уряд випускає саме для цього й гарантує. Цими паперами не торгують. Вони приносять Раді CPF відсотки, які вона зараховує учасникам, тож учасники отримують оголошені ставки незалежно від подій на фінансових ринках.[10]

Учасники отримують щонайменше 2,5 % річних на Звичайному рахунку (Ordinary Account) і щонайменше 4 % на Спеціальному, MediSave та Пенсійному рахунках. Додаткові відсотки — до 2 процентних пунктів на рік на перші транші залишків — підвищують максимум до 5 % для учасників віком до 55 років і до 6 % для учасників від 55 років. Отже, інвестиційний ризик несе уряд. Надходження від цих паперів об'єднують з іншими державними коштами, і GIC управляє ними на консолідованій основі. Тому дохідність заощаджень CPF і дохідність резервів пов'язані лише на рівні балансу держави.[11]

Цей устрій критикують із двох боків. Одні вважають, що учасники мають отримувати частку вищої довгострокової дохідності, яку GIC заробляє на об'єднаних активах. Інші зазначають, що гарантовані мінімальні ставки тривалий час

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

перевищували ринкову дохідність безпечних активів і що сама гарантія має цінність. Позиція уряду полягає в тому, що безризикова дохідність — правильний продукт для обов'язкових пенсійних заощаджень, а залишкова дохідність надходить до резервів і приносить користь населенню через бюджет.

CPF у сучасній фінансовій системі

У червні 2026 року CPF мав 4,3 млн учасників і залишки на 689 млрд доларів. У другому кварталі 2026 року він отримав 14,4 млрд доларів внесків, а учасники зняли 1,9 млрд доларів на придбання житла та 1,4 млрд доларів на охорону здоров'я. Нараховані 2025 року відсотки склали 23,6 млрд доларів. Зростання за одне покоління вражає. 1990 року загальні залишки CPF становили 41 млрд доларів при валовому внутрішньому продукті 71 млрд доларів. До 2015 року вони досягли 300 млрд доларів при ВВП 402 млрд доларів.[12]

Для фінансового центру CPF важливий у трьох аспектах. Він поглинає значну частку заощаджень домогосподарств, які в інших країнах пішли б на банківські депозити, у пайові фонди та страхування життя. Частину цих заощаджень він спрямовує на державне житло й охорону здоров'я, що зменшує попит на приватні пенсійні продукти. Через Інвестиційну схему CPF він також дає учасникам обмежений доступ до пайових трастів, страхових продуктів та акцій, тож схема стає «воротарем» для частини роздрібної фондової індустрії. Так інвестувати можна лише залишки понад 20 000 доларів на Звичайному рахунку та понад 40 000 доларів на Спеціальному рахунку. У червні 2026 року учасники мали через схему вкладення на 21,5 млрд доларів.[13]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Примітки

1. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, січень–березень 2025 р.: законопроєкт, внесений Tan Chye Cheng 22 травня 1951 року, “to establish a compulsory central provident fund for all employees”; внесок 5 % заробітної плати, такий самий внесок роботодавця, 3 % відсотків; Retirement Benefits Commission скликана 19 травня 1951 року, доповідь лютого 1952 року з рекомендацією пенсійної схеми. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р.: відхилення пенсійної пропозиції 17 червня 1952 року; змінений CPF Bill ухвалено 24 листопада 1953 року. Ювілейна історія Ради CPF називає 11 грудня 1953 року датою ухвалення CPF Ordinance: Central Provident Fund Board, *Save & Sound: 70 Years of CPF*, розділ 1, “Beating the Odds”, с. 37. ↩

2. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р., цитата Sydney Caine, *Report of the Committee on Minimum Standards of Livelihood*, 1957, с. 43. Central Provident Fund Board, *Save & Sound: 70 Years of CPF*, розділ 1, “Beating the Odds”, с. 37: схема резервного фонду “was estimated to provide adequate amounts for retirement until 15 to 20 years later”. ↩

3. Central Provident Fund Board, *Save & Sound: 70 Years of CPF*, розділ 1, с. 35: “Three days before the CPF Board was due to open, then-Minister for Labour and Welfare Mr Lim Yew Hock announced its postponement”; працівники “could not afford to contribute 5 per cent of their monthly salary”. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р.: законопроєкт про зміни від 29 червня 1955 року; Фонд набрав чинності 1 липня 1955 року. Central Provident Fund Board, *Save & Sound: 70 Years of CPF*, розділ 1, с. 37: “By September 1955, two months after its July launch, the CPF Board had received over $1.5

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

million in contributions, with 160,000 employees and 12,900 employers registered.” ↩

4. Benedict S. K. Koh, “Singapore’s Social Security Savings System”, презентація, Singapore Management University, березень 2014 р., слайд 9 (схеми CPF і рік запровадження): Public Housing Scheme 1968, Residential Properties Scheme 1981, Medisave Account 1984, Minimum Sum Scheme 1987, CPF Investment Scheme 1986, CPF Life Annuity 2009. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р.: Public Housing Scheme запроваджено у вересні 1968 року. ↩

5. Benedict S. K. Koh, “Singapore’s Social Security Savings System”, SMU, березень 2014 р., слайд 9. Benedict S. K. Koh, “Singapore’s Social Security Savings System”, SMU, березень 2014 р., слайд 21: Minimum Sum “Increased from S$30,000 in 1987 to S$148,000 in 2013”. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р.: CPF LIFE запроваджено 2009 року; з 1 січня 2025 року Enhanced Retirement Sum зросла до чотирьох Basic Retirement Sum, тобто до 426 000 доларів (раніше 308 700 доларів). ↩

6. Lim Tin Seng, “How the CPF Scheme Came to Be”, *BiblioAsia*, т. 20, вип. 4, 2025 р., цитата Lee Kuan Yew, *From Third World to First: The Singapore Story 1965–2000*, видання 2015 року, с. 126 (“we decided to avoid this debilitating system”) і с. 127 (“The CPF has made for a different society”). Перше видання вийшло у Times Editions, Singapore, 2000 року; його пагінація інша. ↩

7. Benedict S. K. Koh, “Singapore’s Social Security Savings System”, SMU, березень 2014 р., таблиця ставок внесків 1955–2000 (роботодавець, працівник, разом): 1955–1967 5/5/10; 1968 6,5/6,5/13; 1974 15/15/30; 1981 20,5/22/42,5; 1984 і 1985 25/25/50; 1986 10/25/35; 1999 10/20/30. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

8. Benedict S. K. Koh, “Singapore’s Social Security Savings System”, SMU, березень 2014 р., таблиця ставок внесків: ставка роботодавця 10 % і загальна 35 % у 1986 році; ставка роботодавця 10 % і загальна 30 % у 1999 році. ↩

9. Wikipedia, “Central Provident Fund” (дата звернення: листопад 2026 р.): ставки внесків для учасників віком до 55 років включно — 37 % (17 % роботодавець, 20 % працівник); межа звичайної заробітної плати 8000 доларів з 1 січня 2026 року. ↩

10. Central Provident Fund Board, “What are CPF monies invested in?”, *CPF Clarifies* (cpf.gov.sg, дата звернення: листопад 2026 р.): заощадження CPF інвестуються в SSGS, які випускає та гарантує уряд; дохідність SSGS відповідає процентним ставкам CPF; прив’язка відсотків CPF до дохідності GIC “would subject CPF members to investment market risks”. ↩

11. Central Provident Fund Board, “What are CPF monies invested in?” (cpf.gov.sg, дата звернення: листопад 2026 р.): мінімальні ставки 2,5 % (OA) і 4 % (SA/MA/RA); додаткові відсотки до 2 %; до 6 % для учасників від 55 років і до 5 % для учасників до 55 років. GIC, “FAQs” (gic.com.sg, дата звернення: листопад 2026 р.): кошти CPF не передаються GIC безпосередньо, але надходження від SSGS є одним із джерел коштів, якими управляє GIC. Central Provident Fund Board, “What are CPF monies invested in?”: надходження від SSGS об’єднуються з іншими державними коштами, і GIC управляє ними на консолідованій основі. ↩

12. Central Provident Fund Board, “CPF statistics” (cpf.gov.sg, дата звернення: листопад 2026 р.): 4,3 млн учасників і 689 млрд доларів залишків станом на червень 2026 року; внески 14,4 млрд доларів, зняття на житло 1,9 млрд доларів і на охорону здоров’я 1,4 млрд доларів за квітень–червень 2026

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

року; нараховані відсотки 23,6 млрд доларів за січень–грудень 2025 року. Government of Singapore, *White Paper on the Review of Specific Aspects of the Elected Presidency*, 2016, с. 8, таблиця: ВВП 71 млрд доларів (1990) і 402 млрд доларів (2015); залишки CPF 41 млрд і 300 млрд доларів; офіційні валютні резерви 48 млрд і 351 млрд доларів; чиста вартість портфеля Темасеку 9 млрд і 266 млрд доларів. ↩

13. Wikipedia, “Central Provident Fund” (дата звернення: листопад 2026 р.): з 1 липня 2010 року інвестувати можна лише заощадження понад 20 000 доларів на OA і 40 000 доларів на SA. Central Provident Fund Board, “CPF statistics” (cpf.gov.sg, дата звернення: листопад 2026 р.): 21,5 млрд доларів, інвестованих зі Звичайного та Спеціального рахунків, станом на червень 2026 року. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.